

VAD KAN SVERIGE GÖRA FÖR EN KÄRNVAPENFRI VÄRLD?

Våren 2022 ansökte Sverige om medlemskap i Nato. Medan Nato inte i grunden är en kärnvapenallians har den just nu som uttalad strategi att alla Natoländer kan komma att försvaras med kärnvapen. Nato är villigt att vara först att använda kärnvapen vid en konflikt. Dåvarande utrikesminister Ann Linde skrev i sitt *Letter of Intent* 5 juli 2022 till Natos generalsekreterare att Sverige accepterar kärnvapens centrala roll i Nato och avser att fullt ut delta i Natos militära struktur och gemensamma försvarsplanering, och är villig att hänge styrkor och annan kapacitet till "hela bredden av alliansens uppdrag". Den nuvarande regeringen bekräftade att detta fortsatt gäller.

Sverige behöver klargöra att det svenska Natomedlemskapet trots detta har förbehåll vad gäller kärnvapen, och tydliggöra sitt avståndstagande från kärnvapen. Sverige har förbundit sig att arbeta för en kärnvapenfri värld, precis som alla andra medlemsstater i Icke-spridningsavtalet för kärnvapen (NPT). Sverige är skyldiga att implementera hela avtalet, inklusive artikel VI om nedrustning. Icke-kärnvapenstaterna, som Sverige hör till även som Natomedlem, har ett särskilt ansvar att se till att pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta är hög.

Natomedlemskapet riskerar att omintetgöra Sveriges tidigare arbete och befintliga effektiva arbetsmetoder. Sverige kan och bör därför formalisera policys och metoder som Sverige sedan tidigare arbetat utifrån. Genom att befästa och kommunicera att Sverige fortfarande står för nedrustning och icke-spridning av kärnvapen kan Sverige behålla sin starka ställning som icke-kärnvapenstat, och sin trovärdighet i fråga om att avkräva ansvar från kärnvapenstaterna för att de ska uppfylla sin del av Icke-spridningsavtalet. Därigenom skapas möjligheter till en stark position för Sverige som icke-kärnvapenstat som med hög trovärdighet kan avkräva kärnvapenstaterna faktisk nedrustning.

I det här dokumentet presenterar vi åtta åtgärder som Sverige bör vidta, vilka utvecklas och motiveras. Vissa rör endast Sverige, medan många kan genomföras antingen enskilt eller tillsammans med andra Natoländer, exempelvis inom den nordiska medlemsgruppen.

Fyra konkreta och genomförbara åtgärder Sverige behöver vidta för en kärnvapenfri värld

1. Sverige bör ansluta till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Som minimum behöver Sverige inledningsvis förbehålla sig rätten att gå med i FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och rätten att inte stå bakom Natos kritik mot FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
2. Fram till att Sverige anslutits till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen bör Sverige delta som observatör på konventionens alla statspartsmöten.
3. Fram till att Sverige anslutits till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen behöver Sverige anta en nationell lagstiftning som förbjuder införsel och utplacering av kärnvapen på svenskt territorium, både i fredstid och i tider av kris eller krig, inklusive på eventuella framtida utländska militära baser i Sverige.
4. Sverige behöver arbeta för kärnvapenedrustning inom Nato, genom att
 - a) tydliggöra att vi aldrig ska vara med och planera, förbereda eller öva på att använda kärnvapen,
 - b) förbehålla sig rätten att inte stödja Natos uttalanden om att så länge kärnvapen finns kommer Nato att vara en kärnvapenallians,
 - c) uttala att Sverige under inga omständigheter accepterar att vara del av Natos kärnvapenpolicys och kärnvapenrelaterade aktiviteter,
 - d) verka för avskaffandet av utstationerade kärnvapen i Europa, och
 - e) verka för ett avskaffande av Natos first use policy.

1. Anslut Sverige till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (härefter kallat 'avtalet') trädde i kraft 22 januari 2021 och är en officiell del av den internationella rätten. Avtalets syfte är att uppnå total kärnvapenedrustning och alla statsparter (i skrivande stund 68 stater) är förbundna till hela avtalet. Signatärer förbinder sig att inte agera i motsättning till avtalet och övriga stater uppmanas att skyndsamt ansluta sig. Sverige deltog aktivt när avtalet förhandlades fram år 2017 och röstade ja till att anta det. Sverige har sedan varken skrivit under eller ratificerat avtalet.

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen är det första internationella avtalet som helt förbjuder kärnvapen

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen är ett tidigare oöverträffat verktyg för att förändra de internationella normer som har försvårat och försinkat nedrustning av kärnvapen. Avtalet förbjuder statsparterna att inneha, använda och hota om att använda kärnvapen. Det förbjuder också att assistera eller ta emot assistans i något av avtalets förbjudna aktiviteter.

2023-05-22

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen bygger vidare på Icke-spridningsavtalet

Avtalet kompletterar och bygger vidare på Icke-spridningsavtalet genom att det förbjuder ytterligare aktiviteter, som hot om att använda kärnvapen. Rysslands nyliga och USA:s tidigare hot om att använda kärnvapen är inte förbjudna enligt Icke-spridningsavtalet, men i och med FN:s konvention om förbud mot kärnvapen finns ett tydligt gemensamt ställningstagande om att hot om kärnvapenanvändning ska vara olagligt och oacceptabelt. Avtalet förbjuder också användning av kärnvapen, vilket Icke-spridningsavtalet inte gör.

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen bygger vidare på Icke-spridningsavtalet genom att uppfylla kravet som ställs i artikel VI i Icke-spridningsavtalet, där statsparterna förbinder sig att i god anda förhandla om ett slut på kärnvapenkapprustning och för total kärnvapenedrustning. Förhandlingarna om FN:s förbud mot kärnvapen gjorde just detta. De utvecklade den internationella rätten. Att Icke-spridningsavtalet innehåller skrivningar om att fler åtgärder och förhandlingar är nödvändiga visar att det aldrig var meningen att Icke-spridningsavtalet ensamt skulle kunna åstadkomma kärnvapenedrustning. Det behövde kompletteras. Alla statsparter i FN:s förbud mot kärnvapen är parter till Icke-spridningsavtalet och det första statspartsmötet inom avtalet (i juni 2022) underströk att de båda avtalen kompletterar varandra.

Flera stater har utrett om det finns konflikter mellan FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och Icke-spridningsavtalet, och kommit fram till att så inte är fallet. Exempelvis har både Finlands utrikesutskott¹ och det tyska parlamentets utredningstjänst² kommit fram till detta.

Nato är inte ett hinder för Sverige att ansluta sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen

Innan ansökan om Natomedlemskap följde Sverige FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Svensk policy och praxis är i linje med avtalets bestämmelser. Att tillträda avtalet skulle kodifiera svensk praxis, så att Sveriges befolkning och andra stater kan känna sig trygga med den svenska hållningen mot kärnvapen. Sverige skulle upprätthålla sin framgångsrika tradition av att ta täten för fred och nedrustning. Människor i Sverige skulle kunna känna sig trygga med att kärnvapen aldrig kommer användas i deras namn.

Nato är i grunden inte en kärnvapenallians. Nordatlantiska fördraget från 1949 nämner inte kärnvapen, och före år 2010 fanns inte kärnvapen med i några fastställda dokument från

¹ Utlåtande— USP 20/2017 rd, Utrikesutskottet, Statsrådets utredning: konventionen om kärnvapenförbud https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Lausunto/Documents/UtUU_7+2018.pdf?fbclid=IwAR35dXMOTI3kwP2Bb3tauDOPYJauSUOBhycLEpJSaNmSG4kAwbfFioR3aNo, senast hämtad: 230523

² 2021 Deutscher Bundestag, Ausarbeitung, WD 2 – 3000 - 111/20 <https://www.bundestag.de/resource/blob/814856/28b27e2d04faabd4a4bc0bfd0579658c/WD-2-111-20-pdf-data.pdf>, senast hämtad: 230523

2023-05-22

alliansen. År 2010 skrevs kärnvapen in i Natos strategiska koncept, likaså år 2022. De strategiska koncepten är politiska dokument, och inte bindande på samma sätt som Nordatlantiska fördraget. Det strider inte mot Natos grund eller syfte att som Natomedlem arbeta för kärnvapenedrustning, och FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och Natomedlemskap är inte motstridiga. Det är fullt möjligt för Sverige att även som Natomedlem ansluta sig till konventionen. Flera Natoländer skulle sannolikt följa Sveriges väg, eller så kan Sverige i samråd med flera stater signera och ratificera tillsammans. Norges regering konstaterade redan år 2018 att ”Forbudstraktaten står derfor ikke folkerettslig i motstrid til Atlanterhavspakten”³. Harvard Law School kom till samma slutsats.⁴

Sveriges röst för eller emot kärnvapen är viktig

Sverige har haft en lång och tydlig linje mot kärnvapen. Ansökan om medlemskap i Nato är en stor förändring som gör Sveriges hållning i frågan otydlig. Eftersom Nato har kärnvapen i sin försvarsdoktrin innebär ansökan och ett medlemskap att Sverige kan antas närma sig, eller till och med stödja, kärnvapen. Därför är det viktigt att Sverige i samband med Natointrädet aktivt tar avstånd från Natos kärnvapenpolicy och ökar sina ansträngningar för kärnvapenedrustning. Annars riskerar Sverige att istället bli drivande i en rörelse mot att legitimera kärnvapen som kan uppmuntra andra stater att själva ingå i kärnvapenallianser, och i värsta fall skaffa egna eller använda kärnvapen.

Sverige behöver hålla dörren öppen inom Nato för att kunna tillträda FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Det innebär att redan nu förbehålla sig rätten att i framtiden ansluta sig till avtalet, och rätten att inte stå bakom eventuellt kritik av avtalet från Nato. Sverige behöver även stå utanför om Nato gör framtida uttalanden som ifrågasätter avtalets bidrag till sedvanerätt eller internationell praxis. Det behöver Sverige göra både för att leva upp till åtagandena inom Icke-spridningsavtalet och för att leva upp till löftet om att Sveriges mål är en kärnvapenfri värld.

³ Regjeringen.no, “Utredning om Traktaten om forbud mot kjernevåpen (Forbudstraktaten)”, Oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak 448. 9 oktober 2018, https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/utredning_forbudstraktat/id2614520/, senast hämtad: 230523

⁴ Harvard Law School, International Human Rights Clinic, Nuclear Umbrella Arrangements and the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, June 2018 https://slmk.org/wp-content/uploads/2020/05/Nuclear_Umbrella_Arrangements_Treaty_Prohibition.pdf, senast hämtad: 230523

2. Sverige bör delta som observatör på statspartsmöten inom FN:s konvention om förbud mot kärnvapen

Närvaro och observatörskap ger insyn

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen samlar en majoritet av världens stater och har påverkan på diskussionen om kärnvapen. Ledare för Nato⁵, Tyskland⁶, Kina⁷, Indien⁸ och Indonesien⁹ har alla använt språk taget från det uttalande som gjordes under det första statspartsmötet för avtalet för att fördöma hot om och användning av kärnvapen.

På det första statspartsmötet inom konventionen, som hölls 21–23 juni 2022, var Sverige observatör. Bland Natos medlemsstater deltog Norge, Tyskland, Nederländerna och Belgien, liksom Finland som likt Sverige vid tidpunkten hade ansökt om Natomedlemskap.¹⁰ Sverige bör delta även som nyttillträdd, eller ansökande, nation, tillsammans med de Natoländer som kommer att delta även på det andra statspartsmötet.

Att delta i möten, även som observatör, ger stater en chans att förstå hur diskussionen om kärnvapenedrustning förändras, och att förbereda sig själva inför den förändringen. Det håller dialogvägar öppna och minskar risken för polarisering mellan stater eller grupper av stater. Det visar en vilja att engagera sig för kärnvapenedrustning även när det inte sker på villkor som en själv har dikterat, vilket är ännu viktigare för stater som ingår i en militärallians med kärnvapen i sin arsenal.

⁵ Reuters, "NATO warns Russia of "severe consequences" in case of a nuclear strike", 27 september 2022, <https://www.reuters.com/world/europe/nato-warns-russia-severe-consequences-case-nuclear-strike-2022-09-27/>, senast hämtad: 230523

⁶ Ayhan Simsek, *Anadolu Agency*, "Use of nuclear weapons unacceptable, German chancellor says", 7 oktober 2022, <https://www.aa.com.tr/en/europe/use-of-nuclear-weapons-unacceptable-german-chancellor-says/2705637>, senast hämtad: 230523

⁷ Andreas Rinke och Eduardo Baptista, *Reuters*, "Xi, Scholz warn against 'irresponsible' nuclear threats over Ukraine" 4 november 2022, <https://www.reuters.com/world/china/german-chancellor-scholz-lands-beijing-2022-11-04/>, senast hämtad: 230523

⁸ Sudhi Ranjan Sen, *Bloomberg*, "Modi to Skip Annual Putin Summit Over Ukraine Nuke Threats", 9 december 2022, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-12-09/modi-to-skip-annual-summit-with-putin-over-ukraine-nuke-threats?leadSource=verify%20wall>, senast hämtad: 230523

⁹ Ananda Teresia och Stanley Widiyanto, *Reuters*, "Most G20 leaders condemn Russia's war in Ukraine at summit, some take different view", <https://www.reuters.com/world/g20-talks-enter-final-day-emergency-meeting-held-over-poland-blasts-2022-11-16/>, senast hämtad: 230523

¹⁰ Lista på stater som deltog som observatörer vid första statspartsmötet: Algeriet, Australien, Belgien, Bosnien och Hercegovina, Brasilien, Brunei, Burkina Faso, Burundi, Demokratiska Republiken Kongo, Dominikanska republiken, Finland, Ghana, Guatemala, Indonesien, Irak, Libyen, Liechtenstein, Jemen, Marshallöarna, Mauretanien, Marocko, Moçambique, Nepal, Nederländerna, Niger, Norge, Qatar, Schweiz, Senegal, Singapore, Sverige, Tanzania, Timor-Leste och Tyskland.

Observatörskap ger insyn i de processer som pågår mellan möten och som rapporteras på statspartsmötet, som arbetet med verifikation, med åtgärder för att bistå och reparera skada på människor och miljö som orsakats av kärnvapens användning och testning, och universalisering. De som inte deltar riskerar att bli omsprungna och minska sin relevans i multilaterala nedrustningsforum. De som deltar kan istället vara med i utvecklingen.

Närvaro och observatörskap ger möjlighet att engagera sig och påverka

Observatörskap ger stater en chans att se hur avtalet fungerar i praktiken. Det ger en grund för att engagera sig för förändring av delar som anses fungera mindre bra när staten sedan tillträder avtalet. Den svenska kritiken har rört verifikationsfunktionerna i avtalet. Även om kritiken i sak är obefogad är observatörskap ett sätt för Sverige att själva undersöka mekanismerna och deras effekter.

För Sverige är observatörskap en viktig möjlighet att vara relevanta som internationella aktörer i frågor om verifikation och vetenskapliga grunder för kärnvapennedrustningsarbete. Det kan gälla frågor om tekniska produkter, tillhandahållande av expertis och tillgång till diskussioner om både den politiska och tekniska utvecklingen.

3. Sverige behöver anta en nationell lagstiftning som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium

Sverige bör anta en nationell lagstiftning som förbjuder införsel av kärnvapen i Sverige. Den svenska lagstiftningen behöver klargöra att kärnvapen inte under några omständigheter används, stationeras, övas med, lagras på eller transporteras till eller genom svenskt territorium.

Tydlighet från Sverige skapar stabilitet inom och utanför Sverige

Nationella bestämmelser mot kärnvapen finns hos de flesta av våra nordiska grannländer, och Sverige skulle skapa trygghet och förutsägbarhet genom inte vara den del av regionen som saknar tydliga ställningstaganden i frågan. Inte minst skulle det ge Sveriges befolkning tydlighet i att ingen kommande regering ändrar Sveriges hållning och tillåter kärnvapen i Sverige, och därmed utsätter befolkningen för risker kopplade både till olyckor och till den militära måltavla kärnvapen är.

Det är norm inom Nato att tydliggöra sin ställning till kärnvapen på egen mark

Vid Natotoppmötet 1957 antogs en kommuniké¹¹ om hur Natos försvar skulle utformas. I kommunikén nämndes att Nato ska skaffa kärnvapen. Så skedde inte. Istället anslöt sig samtliga Natos medlemsstater till Icke-spridningsavtalet som trädde i kraft 13 år senare. I

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17551.htm

kommunikén fastslogs även rätten för varje medlemsstat att självständigt ta beslut om utländska kärnvapen kan utplaceras inom eget territorium genom punkt 20 och 21:

20. /.../ NATO has decided to establish stocks of nuclear warheads, which will be readily available for the defence of the Alliance in case of need. /.../

21. The deployment of these stocks and missiles and arrangements for their use will accordingly be decided in conformity with NATO defence plans and *in agreement with the states directly concerned* /.../

Sedan toppmötet år 1957 har **Norge** haft en policy mot införsel av kärnvapen på norskt territorium i fredstid, som bekräftades senast år 2017 i Norges vitbok¹². Det finns däremot ingen formell lag mot införsel av kärnvapen, och inte heller ett formellt avtal mellan Nato och Norge att inte införa kärnvapen i Norge.

Danmark motsatte sig lagring av kärnvapen på dansk mark i fredstid under samma Natotoppmöte år 1957. Uttalandet har bibehållits som officiell dansk kärnvapenpolicy. Ståndpunkten har inte omsatts i lagstiftning och det finns inte heller något formellt avtal mellan Nato och Danmark att inte införa kärnvapen i Danmark.

Finland har en tydlig lagstiftning mot införsel av kärnvapen på finsk mark, genom kärnenergilagen från år 1987 där paragraf 4 anger att ”Det är förbjudet att till Finland införa kärnladdningar samt att här framställa, inneha och spränga sådana.”¹³ Denna lag bekräftades i [Finlands Natoproposition](#) som röstades igenom i finska parlamentet 1 mars 2023. Det är uppseendeväckande att Sverige strävat efter att gå hand i hand med Finland in i Nato i alla avseenden förutom när det kommer till att förbjuda kärnvapen på svenskt territorium.

Sedan år 2016 har **Islands** nationella säkerhetspolicy innehållit formuleringar om kärnvapen: “To ensure that Iceland and its territorial waters are declared free from nuclear weapons, subject to Iceland’s international commitments, with the aim of promoting disarmament and peace on Iceland’s part.”

Litauen har inskrivet i sin konstitution, paragraf 137, att kärnvapen tillika utländsk militärbas aldrig får finnas på territoriet¹⁴. Konstitutionen antogs 1992 (två år efter självständigheten) och sannolikt syftade paragrafen då till att förhindra att ryska kärnvapen eller militärbaser

¹² Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Meld. St. 36 (2016–2017) Report to the Storting (white paper), “Setting the course for Norwegian foreign and security policy”
<https://www.regjeringen.no/contentassets/0688496c2b764f029955cc6e2f27799c/en-gb/pdfs/stm201620170036000engpdfs.pdf>, senast hämtad: 230523

¹³ Kärnenergilag, 990/1987, <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1987/19870990>, senast hämtad: 230523

¹⁴ Constitution of the Republic of Lithuania 1992, <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/lt/lt045en.pdf>, senast hämtad: 230523

2023-05-22

skulle påtvingas den nya demokratin. Idag är det minst lika viktigt för att förhindra att amerikanska kärnvapen inom Natosamarbetet skulle kunna komma att utplaceras. Spaniens lagstiftning finns i paragraf 566 och 567 i den spanskamotsvarigheten till brottsbalken. Paragraferna förbjuder sedan tidigare andra massförstörelsevapen, och kompletterades år 2015 med kärnvapen. De förbjuder bland annat tillverkning, innehav, lagring och användning.¹⁵

Nationell lagstiftning mot kärnvapen är solidariskt mot våra grannländer

Det finns redan en norm inom Nato av att ta ställning mot kärnvapen på det egna landets territorium. Om Sverige väljer att inte ta ställning på sätt som är stabilt och inte beroende av varje enskild regerings ord bidrar Sverige till ökad och onödig osäkerhet inom Nato och gentemot andra aktörer i fråga om kärnvapen. Med sin placering mellan tre medlemsstater, Norge, Danmark och Finland som alla tagit ställning mot kärnvapen på sina territorier, skulle ett klagörande från Sverige vara solidariskt gentemot dem och bidra till den nordiska stabiliteten.

4. Sverige behöver arbeta mot kärnvapen inom Nato

Sverige har under lång tid kritiserat kärnvapenavskräckningen och kräver bland annat i det så kallade Stockholmsinitiativet att kärnvapenstaterna ska minska kärnvapnens roll i policys och doktriner. Sverige behöver arbeta för icke-spridning och nedrustning av kärnvapen inom Nato, och verka för att uppfylla sina, och samtliga Natostaters, uppfyllande av sina åtaganden enligt Icke-spridningsavtalet. Här är fem konkreta sätt för att påbörja arbetet, som Sverige kan göra ensamt eller tillsammans med andra Natoländer:

- a) *Sverige bör uttala att Sverige under inga omständigheter accepterar att vara del av Natos kärnvapenpolicys och kärnvapenrelaterade aktiviteter*

Uttalandet bör ske både vid ett tillträde till Nato, och kontinuerligt i samband med eventuella uttalanden, policys eller aktiviteter inom Nato som är relaterade till kärnvapen. Det kan ske exempelvis genom fotnoter i officiella dokument och genom tydliga uttalanden från företrädare för Sverige inom Nato och i andra internationella forum.

- b) *Sverige bör agera på ett sätt som gör det tydligt att Sverige aldrig ska vara med och planera, förbereda för eller öva på att använda kärnvapen*

Ställningstagandet ska gälla både om scenariot rör "first use" eller en andraslagsförmåga. Det innebär att Sverige vid möten i Natos Nuclear Planning Group (NPG) bör lämna vid

¹⁵ Ministerio de Justicia, Criminal code 1995, https://www.legislationline.org/download/id/6443/file/Spain_CC_am2013_en.pdf, inväntar översättning av 2015 års uppdatering. På spanska finns den här: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2015/03/30/1/dof/spa/pdf>, senast hämtade: 230523

2023-05-22

diskussioner om övningar och planer för att använda kärnvapen. Det kan Sverige göra ensamt, eller tillsammans med andra Natoländer. Detta ska även inkludera eskortering av kärnvapenbestyckade flygplan. Sverige kan däremot delta i möten om de behandlar nedrustning eller icke-spridning av kärnvapen. Om detta är svårt att separera utifrån hur arbetet i gruppen ser ut idag kan Sverige kräva att frågor om nedrustning och användning av kärnvapen hålls separata.

c) Sverige bör förbehålla sig rätten att inte stödja Natos uttalanden om att så länge kärnvapen finns kommer Nato att vara en kärnvapenallians

Detta kan ske genom ett formellt avståndstagande, exempelvis genom det etablerade användandet av fotnoter till uttalanden som noterar Sveriges hållning. Syftet är att Sverige inte ska acceptera ett fastställande av Nato som den sista aktören som har och/eller förlitar sig på kärnvapen, eftersom den hållningen är ett hinder för att uppnå en kärnvapenfri värld.

d) Sverige bör verka för avskaffandet av utstationerade kärnvapen i Europa

Sverige bör verka för ett avskaffande av Natos utstationering av kärnvapen i Europa (så kallad nuclear sharing). Utplaceringen av cirka hundra kärnvapen i Tyskland, Belgien, Nederländerna, Italien och Turkiet är en relik från kalla kriget och fyller idag ingen strategisk funktion. USA har redan dragit tillbaka sina utstationerade kärnvapen från Grekland (1984) och Kanada (2001). Att minska antalet platser där kärnvapen finns, och antalet aktörer som har tillgång till dem, bidrar till icke-spridning och till att minska risken för avsiktlig eller oavsiktlig användning av kärnvapen. I närtid har Belarus uttryckt intresse, och ändrat i sin konstitution för att möjliggöra, utstationering av ryska kärnvapen.

e) Sverige bör verka för ett avskaffande av Natos first use policy

Sverige bör verka för att Nato överger sin first use-policy genom att starta diskussioner och förespråka inom Nato att Nato antar en officiell no first use-policy. Att ange att Nato aldrig kommer använda kärnvapen först befäster Natos identitet som en försvarsallians och minskar risken att kärnvapen används.